

Turvavyö – 50-vuotias pelastaja

Ennakkoluulojen ja tosiasioiden pitkä taistelu

Aina on tiedetty, että vähiten turvavyötä käyttävät sellaiset kuskit, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Turvavyön käyttö vaihtelee. Henkilöauton etupenkillä yhdeksän kymmenestä, takapenkillä seitsemän kymmenestä, pakettiautossa kuusi kymmenestä, kuorma- ja linja-autoissa korkeintaan viisi kymmenestä käyttää vyötä. Arvioidaan, että vuosittain turvavyö pelastaa kuolemalta noin 250 ja loukkaantumisilta tuhansia. Silti kaikki eivät käytä turvavyötä. Pieni vähemmistö ei käytä vyötä. Jos sekin käyttäisi niin kuin laki vaatii, voisi vuosittain vielä noin 50 pelastua kuolemalta ja sadat selviytyisivät ilman vakavia loukkaantumisia. Tässä ovat yleisimmät selitykset ja kirjoittajan kommentit niihin. Rehellisin selitys olisi laiskuus, mutta sitä ei yleensä esitetä.

Ei muistanut. Muistamista on pyritty lisäämään. Viime vuosina uusissa autoissa on vakiovarusteenä ääni- ja kuvasignaali etuistuimella istuville. Takana istuville ei näitä muistutuksia juurikaan taida vielä olla. Jos autossa ei muistutinta ole, voi sen itsekin rakentaa tai ainakin jonkun muistutuslapun kiinnittää kojetauluun. Ja kuski muistuttaa tietyksi muita autossa matkustavia. Käy kuuntelemassa muistuttimia: www.baltespaminnare.se/

On niin lyhyt matka. Ja onnettomuushan tapahtuu jossakin kaukana tai vain pidemmällä matkoilla. Sehän tapahtuu jossakin kaukana tai vain pidemmällä matkoilla. Todellisuudessa onnettomuus voi tapahtua missä tahansa ja milloin tahansa. Siihen kannattaa siis varautua käytettävissä olevin keinoin, kuten käyttämällä turvavyötä aina.

Taajamassa en käytä, nopeus on niin pieni. Jos törmää 7 km/h nopeudella peräänantamattomaan esteeseen tai toiseen samanpai-

liseen ja samalla nopeudella tulevaan autoon, kuskin käsivoimat saattavat riittää estämään rattiin törmäämisen. Muilla matkustajilla ei ole rattiakaan..

Takapenkki on ihan turvallinen. Takapenkki on hieman turvallisempi kuin etuistuimet, mutta takapenkilläkin lentelee holtittomasti törmäyksessä ja voi loukkaantua vaarallisesti tai lentää ulos autosta. Takapenkkiäinen aiheuttaa ison loukkaantumisvaaran edessä istuville, jos hän on käyttämättä vyötä. Eikä takapenkillä ole niin paljon turvatyynyjäkään kuin edessä.

Se on niin hankala. Sen kiinnittäminen on hankalaa. Siinä saattaa kulua parikin sekuntia. Jos vyön käytön tarpeellisuuden on tehnyt selväksi itselleen, käyttöä ei enää koe hankalaksi.

Se liikaa ja kuluttaa vaatteita. Kunnossa olevat rullavyöt keräävät nauhat pois likaantumasta. Jos nauhat likaantuvat, ne voi pestä saippuavedellä. Nauha kuluttaa varmasti jonkun verran joitakin vaatelajeja. – Toisenlainen ajoasu, jos henkilulta on kampeista kiinni!

Ei se ole satavarma. Pitää paikkansa. Sadasta onnettomuudessa kuolleesta noin puolet olisi selviytynyt hengissä vyössä.

Vyö hirttää. Kaupunkilegenda. Näin ei ole koskaan tapahtunut, kun vyö on kiinnitetty oikein. Vyö-

tä ei saa kiertää kaulan ympärille.

Autossa on yhdeksän turvavyö. Turvatyynyt antavat paremman suojan yhdessä turvavyön kanssa. Turvatyynyjen antama suoja on noin 20%, turvavyön noin 50%, yhdessä noin 60%. Turvavyö pitää paikoillaan koko onnettomuuden keston ajan, turvatyyny ei.

Vyöstä ei pääse pois auton syöksytyä järveen. Järveen syöksymiset ovat erittäin harvinaisia. Jos auto syöksyy veteen, paremmin selviytyy vyötä käyttävä, koska ennen uppoamista tapahtuu törmäys veteen. Jos törmäyksessä ei käytä vyötä, ihminen törmäilee vaarallisesti auton sisäosiin ja saattaa menettää tajuntansa. Vyön avulla hän varmemmin säilyttää tajunnan.

Ei ehdi irrottaa vyötä, jos auto syttyy palamaan. Autopalot ovat melko harvinaisia. Usein paloa edeltää törmäys johonkin, jolloin vyössä oleva selviytyy todennäköisemmin törmäyksestä. Vyötä käyttämätön saattaa törmätä auton sisäosiin ja menettää tajuntansa. Vyötä käyttävä voi varmemmin auttaa muitakin.

Parempi olla ilman vyötä ja lentää ulos autosta. Onnella voi selvitä uloslennosta, mutta autossa vyössä selviytyy monta kertaa varmemmin.

Matti Koivuova
Turvallisuusinsinööri